

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 1P/37/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5618200608
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2022:5618200608.38

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloleté deti R. H., nar. XX. X. XXXX, a N. H., nar. XX. X. XXXX, obidve deti bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, deti matky F. K. H., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom C. XXX/XX, N. Y., zastúpenej: Benkočzki, Balaž - advokáti, s.r.o., so sídlom 29. augusta 36A, 811 09 Bratislava, IČO: 35 917 148, a otca R. K. R. H., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom T. H. XXX/XX, W., zastúpeného advokátkou JUDr. Ing. Ivanou Kožákovou, so sídlom Stošická 1067/50, Liptovský Mikuláš, v konaní o návrhu otca na úpravu styku s maloletými deťmi, zmenu osobnej starostlivosti, v konaní o uloženie výchovného opatrenia, za účasti Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš, so sídlom Tomášikova 5, 031 01 Liptovský Mikuláš, Centra pre deti a rodinu Istebné, so sídlom Istebné 258, IČO: 00183521, pracovisko Dolný Kubín, a Úradu komisára pre deti, so sídlom Odborárske námestie 3, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 50 159 399, v konaní o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia a v konaní začatom súdom o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Ruší sa uznesenie Krajského súdu v Žiline 6CoPno/1/2021 - 1188 zo dňa 27. 10. 2021 v časti neodkladného opatrenia o povinnosti rodičov podrobiť sa psychologickému poradenstvu prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš.

II. Súd nariaďuje neodkladné opatrenie:

1. Súd ukladá povinnosť matke F. K. H., nar. XX. X. XXXX, absolvovať individuálne psychologické poradenstvo a psychologickú terapiu u psychológa alebo v pracovisku psychologického poradenstva a psychologickéj terapie, ktoré si zvolí podľa vlastného výberu, a to za účelom spracovania negatívnych emócií voči otcovi maloletých, zlepšenia vzájomnej komunikácie s otcom maloletých, za účelom edukatívnej psychoterapie zameranej na zlepšenie komunikácie matky s maloletými deťmi s cieľom jej pomoci maloletým deťom pri obnovovaní a upevňovaní vzťahu s otcom a prekonávaní negatívnych dopadov konfliktu otec - maloletí, v trvaní najmenej 7 mesiacov a v rozsahu minimálne 10 konzultácií, ktoré matka začne realizovať do uplynutia najviac 15 pracovných dní od doručenia tohto uznesenia, pričom matka je povinná oznámiť súdu v lehote najneskôr do 10 pracovných dní od doručenia tohto uznesenia osobu psychológa alebo psychologického pracoviska, ktoré bude vo vzťahu ku matke psychologické poradenstvo a psychologickú terapiu vykonávať.

2. Súd ukladá povinnosť rodičom a maloletým deťom povinnosť podrobiť sa psychologickému poradenstvu v Centre pre deti a rodinu Istebné, so sídlom Istebné 258, IČO: 00 183 521, pracovisko Dolný Kubín, v trvaní najmenej 6 mesiacov a v rozsahu najmenej 8 konzultácií, za účelom zlepšenia komunikácie medzi rodičmi, medzi maloletými deťmi a ich otcom, za účelom spracovania negatívnych emócií maloletých vo vzťahu ku ich otcovi a spracovania negatívnych emócií obidvoch rodičov voči sebe navzájom, a to v intervaloch a dĺžke jednotlivých konzultácií podľa pokynov pracovníkov Centra pre deti a rodinu Istebné, pracovisko Dolný Kubín.

III. Súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia umiestnením maloletých detí do ústavného zariadenia za účelom diagnostiky a odbornej pomoci maloletým a uložením dočasného zákazu matke na styk s maloletými deťmi zamieta.

o d ô v o d n e n i e :

1. V súčasnosti je vedené na Okresnom súde Liptovský Mikuláš konanie pod sp. zn. 1P/37/2018, ktorého predmetom je návrh otca na úpravu jeho styku s maloletými synmi a konanie o uloženie výchovného opatrenia, pričom v danom štádiu konania stále prebieha fáza dokazovania vo veci samej. Otec podal na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 17. 3. 2022 ďalší návrh na zverenie maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti a určenie vyživovacej povinnosti matke, vedený pod spisovou značkou 1P/28/2022 (dňa 6. 7. 2022 rozhodol súd o spojení oboch konaní o návrhoch otca). Súčasne s návrhom na zmenu osobnej starostlivosti podal otec návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal, aby súd umiestnil maloleté deti do zariadenia ústavnej starostlivosti, ktorého výber ponecháva na uvážení súdu, za účelom diagnostiky a odbornej pomoci maloletým. Súčasne žiadal, aby mu bola súdom nariadená povinnosť spolupracovať so zariadením ústavnej starostlivosti, a aby sa v zmysle pokynov ústavu podrobil odbornému poradenstvu za účelom obnovy vzťahu s maloletými deťmi. Okrem toho žiadal, aby súd matke dočasne zakázal styk s maloletými deťmi, v záujme zamedzenia ich ďalšieho nežiaduceho ovplyvňovania proti otcovi a traumatizovania zo strany matky.

2. Na pojednávaní dňa 21. 7. 2022 otec opätovne, ústne, podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, kedy uviedol, že v rámci textu formulácie samotného návrhu sa pridrižiava doterajšieho návrhu na umiestnenie detí do zariadenia v Poprade za účelom „diagnostiky a prevýchovy detí“. Svoj návrh odôvodňuje najmä uplynutím času a tým, že ešte ostáva 5 týždňov prázdnin, čo znamená, že deti za týchto okolností nevynechajú povinnú školskú dochádzku. Súd môže ďalej pokračovať v konaní v zmysle vlastných úvah, ale takýmto postupom sa zamedzí ďalšiemu poškodzovaniu detí, vytvoria sa predpoklady pre to, aby sa deti zdiagnostikovali, aby sa zistil stav ich mysle, stav ich nastavenia, príčiny týchto stavov, a aby sa začalo výchovné pôsobenie tak, aby začali vnímať nejako otca a aby sa pod odborným dohľadom vyriešilo nastavenie spôsobené ich matkou.

3. Dňa 1. 8. 2022 bolo súdu doručené riadne elektronické podanie otca, cestou jeho zástupkyne, potvrdzujúce a dopĺňajúce návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia. Otec prostredníctvom svojej zástupkyne okrem iného uviedol, že na pojednávaní dňa 23. 6. 2022 bol otcom (ústne) zahlásený návrh na vydanie neodkladného opatrenia, spočívajúceho v dočasnom umiestnení maloletých detí v CDR Poprad za účelom ich riadnej diagnostiky, poskytnutia im odbornej pomoci, najmä psychologickej, a odporúčenia najoptimálnejšieho spôsobu, vedúceho k obnoveniu vzťahu maloletých detí a ich otca so súčasným vyjadrením, že rovnaký postup navrhoval aj zástupca Úradu detského komisára, ktorý mal zabezpečiť urýchlené umiestnenie maloletých detí a ich otca. Podľa otca, súd sa týmto návrhom v zákonnej lehote nezaoberal a o umiestnení detí do ústavu nerozhodol, napriek tomu, že si ich pomery vyžadujú neodkladný zásah zo strany súdu, keď je ohrozený ich zdravý a harmonický vývin a sú porušované ich práva, najmä právo na zachovanie vzťahu s ich otcom, nehovoriac o práve na rovnocenný vzťah s druhým rodičom a ďalšie. Podľa vyjadrenia otca, prostredníctvom jeho zástupkyne, súd dodnes o tomto návrhu nerozhodol, napriek ďalším rozhodným skutočnostiam, ktoré vyplynuli z vykonaného znaleckého dokazovania MUDr. L. V.. Otec žiada, aby súd deti umiestnil do CDR, a to najmä vzhľadom na skutočnosť, že sú letné prázdniny, a teda je najoptimálnejší čas na ich umiestnenie v CDR, pričom opäť uviedol, že sa má jednať o CDR Poprad, kde je miesto stále rezervované. Podľa otca, súd nereflektuje na jeho názory a odporúčania, ani Úradu detského komisára a kurately, hoci v prípade posledných dvoch ide o erudovaných účastníkov konania, ktorí chránia práva maloletých detí bez existencie akejkoľvek kolízie na ich strane, ako to môže byť v prípade rodičov maloletých detí. S ohľadom na závery znaleckého posudku MUDr. V., keď matka trpí neliečiteľnou paranoidnou poruchou, je nevyhnutné deti diagnostikovať, nakoľko preberajú vzorce správania prioritného rodiča a možno sa domnievať, že paranoidné správanie matky bolo už indukované do správania detí, osobitne N., ktorý už vykazuje duševnú poruchu, pre ktorú bol/je liečený u psychiatra a užíval/užíva antipsychotiká. Je potrebné diagnostikovať, do akej miery sa duševná porucha matky už prejavuje na ich deťoch a ich disharmonickom vývine. Zároveň otec poukázal na to, že podľa záverov znaleckého posudku PhDr. Q. maloletý R., rovnako ako jeho matka, nerešpektuje autority. Potrebné je začať proces prevýchovy detí vo vzťahu k otcovi, nakoľko uložené výchovné opatrenie, podľa správ kurately, nespĺnilo svoj účel, ani

uložené neodkladné opatrenie, upravujúce styk detí s otcom, neplní účel - nedochádza k rekonštrukcii vzťahu detí s otcom pre ich hlboké negatívne postoje k nemu, ktoré nadobudli vďaka (pod)vedomému pôsobeniu ich matky. Je preto potrebné začať proces prevýchovy detí iným spôsobom a tak, aby na tento proces nemala matka možnosť negatívne vplyvať tak, ako to robila doteraz, a zasahovať do neho, aspoň do doby, kým maloletým deťom vhodným spôsobom, vzhľadom k ich veku a rozumovej úrovni, nebude vysvetlená situácia a daná možnosť poznať otca a robiť vlastné rozhodnutia primerané ich veku. Zároveň je potrebné otcovi nariadiť prítomnosť v tomto centre (CDR Poprad) počas celého pobytu detí tak, aby vedeli, že aspoň jeden rodič je tam prítomný, a aby otec pod vedením psychológov a odborníkov CDR mohol riadeným spôsobom nadväzovať komunikáciu s deťmi. Súd doteraz zamietal všetky návrhy otca, ktorý už zo zúfalstva navrhoval rôzne spôsoby úpravy styku, či už dočasne, alebo rozsudkom. Súd však v tomto konaní nevyprodukoval ani jedno rozhodnutie, ktoré by bolo schopné nadobudnúť právoplatnosť a zabezpečiť naplnenie účelu konania, tak ako to predpokladá Dohovor o právach dieťaťa, alebo by aspoň k naplneniu účelu konania viedlo. Poukazujeme na to, že súd, odhliadnuc od návrhov toho ktorého rodiča, má zabezpečiť - a to primerane rýchlo - predovšetkým práva dieťaťa jemu vyplývajúce z Dohovoru. Otec urobil v jednom zo svojich podaní výpočet práv detí, ktoré sú porušované. Do tohto výpočtu platí predovšetkým právo detí vlastným poznaním získavať poznatky o rodičovi, starých rodičoch a o svojich predkoch. Súd vie a má za preukázané, že matka toto právo už 10 rokov upiera, nič s tým však nerobí. Dohovor v nadväznosti na dodatkové protokoly definuje, čo je to vlastný názor detí. Názor detí H. vo vzťahu k otcovi je v úplnom rozpore s touto definíciou, nakoľko deti len deklarujú názor ich matky. Súd však toto nijako za 4 a pol roka konania nenapravil. Súd vie, že maloleté deti nepoznajú ani svojho starého otca, nenavštevujú ho, hoci nikde doteraz matka ani deti neverbalizovali žiadny problém vo vzťahu k starým rodičom zo strany otca. Súd síce uviedol, že "vidí", ale podľa názoru otca "efektívne nekoná". Deti majú právo mať dobrý život, a to v prítomnosti toho rodiča, ktorý lepšie vníma a nakladá s rodičovskými kompetenciami. Na to súd upozornila vo svojich záveroch aj znalkyňa Dr. Q.. Súd nekoná, nehodnotí poznanie, prijatie a aplikáciu princípov zodpovedného rodičovstva a nevyvodzuje žiadne závery vo vzťahu k rodičom, a to na úkor záujmov maloletých detí. Javí sa to otcovi tak, že súd konanie neprimerane predlžuje, pripúšťa procesné odklony, najnovšie aj chyby, ktoré rozhodnutie vo veci samej odkladajú, a predbežne vzťahy medzi stranami neupravuje a ani pomery účastníkov, ktoré si vyžadujú neodkladný zásah a úpravu, keďže sú nielenže ohrozené práva maloletých detí, ale sú porušené. Súd napriek tomu, že bol opakovane vyzvaný otcom na poskytnutie predbežného posúdenia/zhodnotenia veci a označenie, kam asi bude smerovať, napriek tomu že mu Civilný sporový poriadok, ako subsidiárna norma k Civilnému mimosporovému poriadku, takúto povinnosť ukladá, dodnes na výzvu reagoval len všeobecnými teoretickými konštatovaniami a všeobecnými konštatovaniami rovnako k obom rodičom. Všetky strany sú v stave právnej neistoty, konanie súdu je nepredvídateľné, nereflektujúce na žiadne odborné názory a odporúčania, javí sa byť svojvoľným až chaotickým. S ohľadom na dátum tohto podania je zrejmé, že deti majú pred sebou ešte mesiac prázdnin. Matka konečne oznámila súdu kam s nimi ide na dovolenku, a teda je zrejmé, že do konca mesiaca júl si deti užijú aj dovolenku s matkou. Je ešte čas s deťmi odborne pracovať. Otec opakovane a jasne súdu oznámil, že je už tri mesiace kardiologický pacient a zo zdravotných dôvodov nebude možné pre neho dochádzať ambulantne 250 km z Nitry do CDR v Istebnom. Zároveň pracovníčka CDR Istebné informovala súd, že nedisponujú žiadnymi inými možnosťami a prostriedkami než tými, čo už v tejto kauze boli vyskúšané, a nefungovali. Javí sa to tak, že napriek tomu všetkému súd chce otca opäť dotlačiť k niečomu, čo je pre neho ohrozujúce na zdraví, až živote. Chce súd snáď riskovať zdravie otca? Veď ak otec, kardiologický pacient vo veku 54 rokov, dostane cestou v aute z Istebného do Nitry infarkt, ohrozí nielen jeho, ale aj iných účastníkov cestnej premávky. Chce súd vyprodukovať rozhodnutie, o ktorom už teraz vie, že otec bude musieť takéto rozhodnutie napadnúť, a že nebude môcť do Istebného chodiť? Otec uviedol, že nemá problém absolvovať ambulantný spôsob, akokoľvek súdom upravený, v Nitre, napr. v CDR Slniečko, ktoré je veľkosťou a reputáciou minimálne tak veľké ako CDR v Istebnom, s porovnateľnými referenciami. Otec taktiež uviedol, že nemá problém toto absolvovať na polceste - teda vo Zvolene, prípadne v Banskej Bystrici. Aj v takomto prípade je už dnes jasné, že takéto opatrenie nesplní účel, pretože: 1. matka sa doteraz reálne vnútorne nestotožnila a nepodriadila žiadnemu pôsobeniu, ktoré by mohlo viesť k tomu, aby prestala s vedením detí proti otcovi, 2. zo ZP MUDr. V. jasne vyplýva že očakávať zmenu od matky je iluzórne, 3. CDR Istebné nebude prvé zariadenie, ktoré sa by vecou zapodievalo, takýchto zariadení bolo už viacero (viď spis) a ani jedno neprinieslo zvrat/zmenu v správaní a konaní matky a neprinieslo očakávaný výsledok, 4. matka ani na pojednávaniach v súdnom konaní nevykazuje žiadne signály, že by stála o zmierenie, alebo, že by bola ochotná niečo urobiť s postojmi detí, dokonca matka ani nereflektuje na závery znalkyne PhDr. Q. o nedostatkoch jej výchovy a disharmónii vývinu maloletých a ďalších hrozbách a negatívnych vplyvoch na maloletých pre prípad, že nedôjde k zmene aktuálneho

výchovného vplyvu matky a jej prostredia. 5. Zástupca Úradu komisára pre deti jasne uviedol, že bez zmeny postojov matky sa nedá dosiahnuť nič. Výsledky 10-tich rokov konaní a doteraz obstarané dôkazy, samotné vyjadrenia matky na pojednávaní dňa 21. 6. 2022, jasne preukazujú, že je potrebné vyňať deti z pôsobenia matky, izolovať ich od jej negatívneho vplyvu, vykonať riadnu diagnostiku u detí, a až potom môže začať pod vedením odborníkov, bez prítomnosti matky, proces prevýchovy detí a budovanie vzťahu medzi nimi a otcom, vedúc k vhodnému výchovnému prostrediu, ktoré maloletým zabezpečí zdravý a harmonický vývin. Ak súd, tak ako tradične, opäť odmietne návrh otca na umiestnenie detí do CRD Poprad spolu s ním, otec súd vyzýva, aby neodkladne upravil pomery medzi ním, matkou a deťmi tak, aby konanie konečne smerovalo k naplneniu účelu, predovšetkým k tomu, aby deti mohli realizovať svoje práva im vyplývajúce z Dohovoru a aby bolo možné efektívne využiť čas, ktorý ostáva do konca týchto letných prázdnin. Zároveň na základe ZP MUDr. V. otec navrhuje súdu, aby zväzil uloženie výchovného opatrenia matke, ktoré jej pomôže tlmiť vplyv jej duševnej poruchy a jej negatívny dopad na deti a ich postoje k otcovi, či dopad a nevhodné postoje matky priamo voči deťom.

4. Okresný súd Liptovský Mikuláš rozhodol uznesením č. k. 1P/37/2018 - 1652 zo dňa 22. 8. 2022 o zamietnutí návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, pretože tento vyhodnotil ako nedôvodný a v danom štádiu aj hrubo ohrozujúci záujem maloletých detí. Proti uvedenému rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal otec odvolanie, na základe ktorého rozhodol Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 10CoP/51/2022 - 1857 zo dňa 27. 10. 2022 o zrušení uznesenia súdu prvej inštancie a vrátení veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Z obsahu uvedeného uznesenia nadriadeného súdu vyplýva, že skutkové zistenia opísané v rozhodnutí okresného súdu skutočne nasvedčujú možnosti vyslovenia kvalifikovanej nespôsobilosti matky na výchovu detí (súčasťou tejto spôsobilosti je totiž aj akceptovanie úlohy druhého rodiča) a potenciálne i k tomu, čo navrhuje otec, a to maloleté deti zbaviť na istý čas (až deštruktívnemu) vplyvu matky. I keď objektívne nebol preukázaný žiaden dôvod, ktorý by bol spôsobilý objektívne vylúčiť otca z výchovy maloletých a zo styku s nimi, odvolací súd aktuálne, vzhľadom na výrazne odmietavý postoj detí k otcovi, ako možné riešenie vidí aj takéto hraničné rozhodnutie, a to dočasné umiestnenie detí do vhodného zariadenia, v rámci ktorého by začali ako rodina pracovať na obnovení a vytváraní vzťahov a rodinných väzieb. V odôvodnení uznesenia krajského súdu sa ďalej uvádza, že nie zanedbateľným je v tejto súvislosti i názor kolízneho opatrovníka, ako i Úradu komisára pre deti, ktorí z dôvodu vyčerpania všetkých snáh a opatrení, návrh otca odobrili a podporili. Krajský súd v Žiline vyslovil právny názor, ktorým je okresný súd viazaný, že úlohou okresného súdu je teraz posúdiť možnosť odlúčenia detí od matky, a v závislosti od tohto zistenia vykonať šetrenie, či v kompetencii/spôsobilosti označeného zariadenia - CDR Poprad je aj vykonávanie/poskytovanie takejto činnosti, služby, a (ak áno), či má voľné kapacity pre prijatie detí a poskytnutie im takejto formy konkrétnej pomoci a poradenstva tak, aby sa už reálne možno s deťmi pracovať (za podmienok, ktoré nastaví okresný súd) na zmene vnúteného nepriateľského nastavenia voči otcovi.

5. V súvislosti so zrušujúcim uznesením krajského súdu poukazuje okresný súd osobitne na stanovisko Úradu komisára pre deti k odvolaniu otca, zo dňa 12. 10. 2022, ktorého obsahom je, o. i., nasledovné: v prípade, ak nariadené výchovné opatrenie nesmeruje k naplneniu jeho cieľa, je povinnosťou zainteresovaných orgánov takéto výchovné opatrenie modifikovať alebo nahradiť iným výchovným opatrením, ktoré bude reálne napĺňať cieľ, pre ktorý bolo nariadené. Vo vzťahu k odvolaniu otca považuje Úrad komisára pre deti za potrebné poukázať na to, že otec opakovane v rámci svojich návrhov dôvodí, okrem iného, absolútnym nezáujmom detí o kontakt s ním. Úrad má za to, že tento odpor voči otcovi nie je prirodzený, preferenčný rodič opakovane otvára v deťoch spomienky na „nejaké“ traumy spôsobené otcom a vôbec sa nesnaží a ani reálne nevytvára pozitívny obraz o druhom rodičovi tak, aby deti mali prirodzený záujem o kontakt s otcom. Tento neprirodený stav pretrváva a doteraz nebolo prijaté konkrétne opatrenie, ktoré by maloletým pomohlo prekonať konflikt lojality voči otcovi. S maloletými sa intenzívne nepracuje ani na úrovni školy, prostredníctvom školského psychológa, ani na úrovni iného odborníka, ktorý by pomohol zmierniť negatívne nastavenie voči otcovi. Komisar pre deti zastáva názor, že do rozhodnutia vo veci samej je potrebné nájsť vhodnú formu konkrétnej pomoci maloletým, s tým, že táto forma pomoci bude prebiehať intenzívne. S ohľadom na uvedené sa stotožňuje s odvolaním otca.

6. Na základe vyslovenia právneho názoru krajského súdu o ďalšej povinnosti a úlohe okresného súdu posúdiť možnosti odlúčenia detí od matky, a v tej súvislosti vykonať ďalšie šetrenie, tunajší súd vyžiadal od Centra pre deti a rodiny Poprad správu, v ktorej žiadal zodpovedať nasledovné otázky:

1. Je v kompetencii/spôsobilosti Centra pre deti a rodiny Poprad (ďalej CDR) vykonávať/zabezpečiť činnosť smerujúcu k obnoveniu a vytváraniu zdravých vzťahov a rodinných väzieb, najmä medzi maloletými deťmi a ich otcom, priamo v zariadení pobytovou formou?
2. Aké konkrétne formy pomoci môže zariadenie CDR poskytnúť rodine, najmä maloletým deťom v tejto súvislosti (viď bod 1) ?
3. Disponuje CDR voľnými kapacitami pre prijatie maloletých detí, prípadne aj ich otca v danom zariadení pobytovou/inou formou ?
4. Má zariadenie CDR možnosť poskytovať poradenskú činnosť, psychologické poradenstvo a psychologickú/inú terapiu rodine?
5. Má zariadenie k dispozícii interné alebo externé psychologické pracovisko ?
6. Dokáže zariadenie CDR zabezpečiť pokračovanie školského vzdelávania a mimoškolských aktivít maloletého R. a maloletého N. v ich doterajšom školskom prostredí a mimoškolských zariadeniach (zabezpečujúcich maloletým mimoškolské aktivity) ?
7. Dokáže zariadenie CDR zabezpečiť maloletým adekvátny kontakt s rodičmi počas pobytu v zariadení ?

Z odpovedí Centra pre deti a rodiny Poprad vyplýva nasledovné:

7. Odpoveď na otázku č. 1 je: Nie. Na základe listu Okresného súdu Liptovský Mikuláš má byť cieľom obnovenie vzťahu otca s maloletými deťmi a zmena ich vnúteného nepriateľského nastavenia voči otcovi. Vyňatie z bezpečného rodinného prostredia spôsobuje dieťaťu hlbokú traumatizáciu. Po objasnení dôvodov deťom, prečo boli vyňaté od matky, vzhľadom na ich vek, to v nich vyvolá nepriateľské nastavenie voči otcovi a odpor. Zmena prostredia, iné deti v samostatne usporiadanej skupine, ktoré každé má za sebou svoj ťažký životný príbeh, deti mentálne postihnuté aj s poruchami správania, etnicky odlišné - to všetko by čakalo deti H. v novom prostredí CDR Poprad.
8. Odpoveďou na otázku č. 2 bolo nasledovné: CDR Poprad má dvoch psychológov. Toho času je kapacita centra 75 detí. Nedarí sa nám dlhodobo obsadiť ďalší úväzok odborného zamestnanca psychológa.
9. Odpoveď na otázku č. 3: CDR Poprad má toho času voľné miesta pre deti. Neposkytuje pobyt rodiča v zariadení. V samostatne usporiadaných skupinách má vytvorené priestory na stretávanie sa rodiča s dieťaťom.
10. Na otázku č. 4 odpovedalo CDR Poprad nasledovne: CDR Poprad poskytuje v rámci starostlivosti o deti základné psychologické poradenstvo, prevenciu. Psychoterapiu psychológovia neposkytujú. K tomu je potrebný psychoterapeutický výcvik.
11. Odpoveď na otázku č. 5 znie nasledovne: Klienti z CDR Poprad podľa potreby a možností navštevujú pedopsychiatra, prípadne klinického psychológa. Týchto je v našom okolí výrazný nedostatok, čo znamená, že na psychoterapiu sa dieťa môže dostať maximálne jedenkrát mesačne, alebo aj vôbec.
12. Odpoveď na otázku č. 6 je nasledovná: Nie. Deti umiestnené do CDR Poprad navštevujú školy podľa územnej príslušnosti toho rodinného domu, v ktorom sú. V prípade špeciálnych výchovnovzdelávacích potrieb sú individuálne začlenené v bežnej škole (ľahký stupeň mentálneho postihnutia, poruchy učenia, poruchy správania, ADHD). Pri stredných stupňoch mentálneho postihnutia navštevujú špeciálnu školu. Deti majú možnosť navštevovať záujmové krúžky, športové aktivity (futbal, basketbal, sánkarsky krúžok, tenis, fitness centrum...). Majú zabezpečené náboženské potreby podľa rozhodnutia rodičov a tiež podľa ich názoru.
13. Odpoveďou na otázku č. 7 je nasledovné: Pojem adekvátny kontakt by sme potrebovali vysvetliť konkrétne, čo si pod tým predstavujete. Každý rodič, ktorý nemá súdom obmedzený kontakt s dieťaťom,

môže prísť na návštevu, ísť na prechádzku s dieťaťom na krátkodobý pobyt (po predchádzajúcom odporúčaní orgánu SPOD a SK). Sme otvorené zariadenie rodinného typu.

14. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“): Na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

15. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“): Pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

16. Podľa § 325 ods. 1 CSP: Neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

17. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP: V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

18. Podľa § 328 ods. 1 CSP: Ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

19. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta a ods. 2 CSP: Súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

20. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP: Súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

21. Podľa čl. 5 základných zásad zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoR“): Záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä:

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

22. Podľa § 28 ods. 2 ZoR: Práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

23. Civilný mimosporový poriadok, ako špeciálny právny predpis (lex specialis), obsahuje ustanovenia o neodkladných opatreniach v § 360 a nasl.: vo veciach ochrany maloletého (§ 365 CMP), vo veciach výživného (§ 366 CMP), vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého (§ 367 CMP) a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých (§ 368 CMP).

24. Podľa § 360 ods. 1 CMP: Neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

25. Podľa § 365 ods. 1 CMP: Ak sa ocitne maloletý bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je jeho život, zdravie a priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený, súd neodkladným opatrením nariadi, aby bol maloletý dočasne zverený do starostlivosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorú v uznesení určí.

26. Podľa § 366 CMP: Neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

27. Podľa § 367 ods. 1, 2, 3, 4 CMP: Neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

28. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahe súdu. Okrem toho je základným zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia aj hodnoverným spôsobom osvedčenie dôvodnosti a trvania uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Neodkladné opatrenie si teda vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený. Povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajú najmä v povinnosti aspoň osvedčiť tvrdené skutočnosti. Táto povinnosť zaťažuje výlučne navrhovateľa.

29. V konaní vo veciach starostlivosti o maloleté deti je účelom neodkladného opatrenia v prvom rade ochrana maloletých detí. Záujem maloletého dieťaťa je vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie). Preto súd pri rozhodovaní prihliadal na záujem maloletých detí, najmä na ich zdravie, citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia. Pri posudzovaní záujmov maloletého dieťaťa súd zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa, ako aj bezpečnosť a stabilitu prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochranu duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa a pod. Na základe vykonaného dokazovania, v rozsahu nevyhnutne potrebnom pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení, súd dospel k záveru, že nie sú splnené zákonné predpoklady pre jeho nariadenie.

30. Otec podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiada, aby boli maloleté deti umiestnené v ústavnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny Poprad za účelom „diagnostiky a prevýchovy detí“, okrem iného, aby sa zamedzilo ďalšiemu poškodzovaniu detí, aby deti začali vnímať svojho otca, a aby sa pod odborným dohľadom vyriešilo ich negatívne nastavenie spôsobené ich matkou. Čas letných prázdnin je optimálnym obdobím vykonania diagnostiky detí, aby nevynechali povinnú školskú dochádzku. Dôležité je zistiť stav mysle detí, stav ich nastavenia, príčiny týchto stavov, a aby sa začalo výchovné pôsobenie tak, aby ho začali vnímať ako otca, a aby sa pod odborným dohľadom vyriešilo nastavenie spôsobené ich matkou. V doplňujúcom návrhu zo dňa 1. 8. 2022 otec uviedol, že je potrebné začať proces prevýchovy detí iným spôsobom, než tomu bolo doposiaľ, tak, aby na tento proces nemala matka možnosť negatívne vplývať.

31. Z obsahu doterajšieho konania a dokazovania vyplýva, že podobné návrhy podával otec na Okresný súd Liptovský Mikuláš opakovane, rovnako podával i návrh na úpravu styku s maloletými deťmi formou neodkladného opatrenia. V súčasnosti je v platnosti uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6CoPno/1/2021 zo dňa 27. 10. 2021, ktorým je upravený styk otca s maloletými deťmi v prvý pracovný pondelok v každom kalendárnom mesiaci bez prítomnosti matky v mieste sídla Referátu poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, za prítomnosti pracovníka referátu. Súčasne bola uložená povinnosť rodičom podrobiť sa psychologickému poradenstvu prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, pričom podrobnosti vykonania poradenstva určia odborní zamestnanci tohto pracoviska, ktoré je povinné podávať správu o priebehu a výsledkoch poradenstva každé tri mesiace. Trvanie výchovného opatrenia, podľa rozhodnutia krajského súdu, je podmienené dosiahnutím jeho účelu. Na základe uvedeného rozhodnutia tiež vyplýva, že povinnosťou matky je pripraviť maloletých na styk s otcom riadne a včas, a povinnosťou obidvoch rodičov je podrobovať sa psychologickému poradenstvu.

32. Prihliadajúc na doterajší stav vykonaného dokazovania a preukázaný skutkový stav, súd poukazuje nielen na doterajšie závery znaleckého dokazovania a znalecký posudok znalkyne PhDr. Y. Q.I., PhD., ktorá akcentuje, že vzhľadom na dlhodobé negatívne nastavenie matky voči otcovi, je v súčasnosti nepravdepodobné, že sa bez odbornej intervencie názor maloletých detí na stretávanie s otcom zmení. Znalkyňa považuje za nevyhnutné, aby obidvaja rodičia absolvovali kurz rodičovskej terapie a poradenstva s taxatívne určenými cieľmi a rozsahom, a aby obidve maloleté deti boli profesionálne (odborne aj ľudsky) vedené k zdravým vzťahom k obojmu svojim rodičom. V prípade maloletého N. môže odlúčenie od matky viesť k separačnej úzkosti, k matke má výrazne pozitívny vzťah, vzťah k otcovi je zachovaný, susp. so silným negatívnym emočným cítením. Osobnosť maloletého R. je vo vývine, vývin disharmonický, zvýraznený opozičný vzdor voči autoritám mimo rodiny matky. Vzťah k otcovi je vážne narušený, deformovaný, až k odmietaniu otcovskej osoby v živote, avšak na druhej strane vzťah k nemu je zachovaný.

33. V súčasnosti platí rozhodnutie Krajského súdu v Žiline o nariadení neodkladného opatrenia sp. zn. 6CoPno/1/2021 zo dňa 27. 10. 2021, kedy bol upravený styk otca s maloletými deťmi. V súčasnosti otec žiada opätovne o umiestnenie maloletých detí do ústavného zariadenia, so zdôrazňovaním, že je „potrebná prevýchova detí“, ich vyňatie z vplyvu matky, zabránenie „poškodzovania detí“, potreba vniknutia do mysle detí a jej nastavenie a pod.

34. V aktuálnom štádiu konania, poukazujúc na doteraz prijaté opatrenia a neodkladné opatrenia, súd zdôrazňuje, že pri procese postupného nadväzovania kontaktu maloletých detí so svojím otcom majú povinnosť aktívne participovať, v rámci neodkladného opatrenia, v súčasnosti obidvaja rodičia i Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš. Súd opätovne zdôrazňuje, poukazujúc na stanovisko v predchádzajúcom, pôvodnom uznesení o zamietnutí návrhu otca na nariadení neodkladného opatrenia, na potrebu mimoriadne citlivého prístupu k maloletým deťom a nevyhnutnosť prehodnotenia, ba až i postoja matky i otca maloletých detí, aby tieto, v procese snahy o konsolidáciu vzťahov v rodine, neboli pod vplyvom negatívnych, až deštruktívnych zásahov obidvoch rodičov, aby neboli vystavovaní konfliktu lojality a aby bol voči nim uplatňovaný primeraný edukatívno-protektívny prístup, vďaka ktorému nadobudnú pocit, že vzťah detí s obidvoimi rodičmi by mal byť ten najprirodzenejší a primárny medziľudský vzťah v tejto etape ich života. Tento proces nesmie byť narúšaný alibistickým postojom matky, neustále sa odvolávajúcom na odmietanie otca deťmi, ani nedostatočne citlivým, miestami až mentorským prístupom otca v štádiu, kedy sa ešte nepodarilo úspešne nadviazať a stabilizovať kontakt s maloletými deťmi, a hoci otec uvádza, že sa s deťmi pri ich stretnutí na úrade rozprával pekne a citlivo, na druhej strane na pojednávaní uviedol, že na presnú skladbu slov, ktoré adresoval deťom, si nepamätá, a pripustil i usmerňovanie detí v otázke zdravenia, a tiež sa zmieňoval pred nimi o výživnom, ktoré platí ich matke (viď zápisnica o výsluchu otca zo dňa 23. 6. 2022). Súd upriamuje pozornosť i na zistenia znalkyne PhDr. Y. Q., PhD., že otec považuje rodičov a deti za navzájom si rovných, čo svedčí o neznalosti vývinových potrieb maloletých detí v zmysle ich nadhodnocovania, čo obvykle vedie k nadlimitnému tlaku na rozhodovanie a zodpovednosť maloletých detí a destabilizácii ich psychiky. V zmysle zistení znalkyne, i matka pripisuje deťom nadlimitné vývinové kompetencie (rovnaké ako sebe samej), čo svedčí o neznalosti vývinových potrieb detí, a to môže vytvárať nadlimitný tlak na rozhodovanie a zodpovednosť detí a destabilizovať tak ich psychiku. Jej rodičovské výchovné postoje sú celkovo málo výrazné, skôr podporné, bez formatívnej zložky, podobne, ako je tomu u otca.

35. Pokiaľ ide o naplnenie úloh a rešpektovanie právneho názoru krajského súdu, uvedeného v zrušujúcom uznesení sp. zn. 10CoP/51/2022 - 1857 zo dňa 27. 10. 2022, okresný súd posúdil možnosť odlúčenia detí od matky, vykonal šetrenie, či je v kompetencii/spôsobilosti CDR Poprad vykonávanie/poskytovanie žiadanej činnosti/služby, či má uvedené zariadenie voľné kapacity pre prijatie detí a poskytnutie im takejto formy konkrétnej pomoci a poradenstva, a na základe uvedeného posúdil a vyhodnotil, či zariadenie CDR Poprad reálne môže s deťmi pracovať na zmene ich vnúteného nepriateľského nastavenia voči otcovi. V prvom rade súd zdôrazňuje, že z opakovaných vyjadrení otca, kolízneho opatrovníka, i zástupcu Úradu komisára pre deti vyplýva ich predpoklad, že Centrum pre deti a rodiny Poprad je pripravené prijať maloleté deti, spolupracovať s ich otcom pri poskytovaní konkrétnej pomoci a poradenstva, s predpokladom efektivity a účelnosti tohto procesu. V kontexte s informáciami, ktoré súd získal od otcom (a iných) navrhovaného preferovaného zariadenia - Centra pre deti a rodiny Poprad, súd konštatuje, že ak otec a navrhujúce subjekty skutočne predpokladali efektívny, účelný a deti neohrozujúci model/spôsob poskytnutia tejto konkrétne navrhovanej pomoci maloletým deťom a ich rodičom, buď došlo ku hrubej dezinterpretácii o možnostiach poskytovania tejto pomoci Centrom pre deti

a rodiny Poprad, alebo k nedostatočnému vyhodnoteniu kapacít, kompetencie i spôsobilosti označeného zariadenia. Skutočnosti, ktoré súd získal z vyžadanej správy dotknutého pracoviska vyplýva, že toto zariadenie nemá možnosti na vytvorenie osobitných podmienok pre umiestnenie týchto maloletých detí do zariadenia, a už vôbec nie aj ich otca. Navyše, umiestnenie maloletých detí R. H. a N. H. do ústavného zariadenia, byť i s úprimným záujmom o pomoc deťom a konsolidáciu vzájomných vzťahov s ich otcom, by bolo, i v kontexte so stanoviskom riaditeľky tohto pracoviska, v príkrom rozpore s najlepším záujmom maloletých, dokonca by predstavovalo hrubo ohrozujúce záujem maloletých detí, až ich hlbokú traumatizáciu. Súčasne v deťoch vyvolá nepriateľské nastavenie voči otcovi a odpor. Súd opäť poukazuje na skutočnosť, že obidve maloleté deti majú výrazný osobnostný potenciál, nadanie, výborný prospech, netrpia žiadnym vážnym fyzickým postihnutím, v škole nevykazujú poruchy správania, majú zabezpečené bývanie, výživu, ošatenie, napĺňanie svojich záujmov, majú vytvorený okruh svojich blízkych rovesníkov. Umiestnenie maloletých detí do ústavného zariadenia by v konečnom dôsledku bolo nielen kontraproduktívne vo vzťahu k záujmu otca, pretože by so sebou prinášalo hrozbu zintenzívnenia odporu maloletých k nemu, ale nie je vylúčená ani ich interpretácia, byť i mylná, o tom, že v skutočnosti predsa dochádza k napĺňaniu údajného otcovho zámeru, ktorý im mala podsúvať matka počas ich života, že ich naozaj chce od ich matky odtrhnúť.

36. Súd zdôrazňuje, že maloleté deti R. H. a N. H. sú deti vo veku 14 a 12 rokov, výborní žiaci, sú to deti, u ktorých neboli školou, matkou, ani okolím avizované výchovné problémy, sú to deti s viacerými záujmovými aktivitami, v prostredí matky sa cítia bezpečne, bez ohľadu na mieru a ich schopnosť objektívne posudzovať vplyv matky na ich výchovu a formovanie osobnosti. Je všeobecne známe, nielen zo správy CDR Poprad, že v zariadeniach ústavnej starostlivosti sa v prevažnej miere ocitajú maloleté deti v prípadoch, kedy absentovala primeraná starostlivosť zo strany rodičov, zákonných zástupcov, príp. iných príbuzných alebo blízkych osôb, a nevyhnutná bola ich inštitucionalizácia, mnohokrát ide o deti zanedbávané, príp. maloleté deti so zdravotným postihnutím rôzneho druhu, nevyklučujúc i maloleté deti s protispoločenským správaním, ktoré má inak znaky priestupkovej, príp. trestnej činnosti. Ani jeden z vymenovaných rizikových markantov súd u maloletých detí nebol signalizovaný. To, čo považuje súd za vysoko pravdepodobné, je, že Maloletý R. a maloletý N. do dnešného dňa stráďajú adekvátnu rodičovskú komunikáciu, schopnosť rodičov dohodnúť sa čo i len na základných otázkach, ktoré sa ich týkajú. Ak, podľa vyjadrenia matky, neboli u maloletých detí ani po lekárskejších vyšetreniach zistené a diagnostikované somatické ochorenia, vyvstáva otázka, čo ich stavy údajného, matkou tvrdeného, fyzického diskomfortu vyvoláva, a čo by mali obidvaja rodičia urobiť, aby došlo k náprave. Cieľom súdu je, za pomoci špecializovaných pracovísk, dosiahnuť zlepšenie stavu, tento cieľ však nebude možné dosiahnuť bez adekvátnej kooperácie a seriózneho prístupu obidvoch rodičov. Prvým predpokladom pre napĺňanie najlepšieho záujmu maloletých detí je zmena vzájomného postoja rodičov a spojenie ich pozitívneho rodičovského potenciálu, v záujme svojim maloletým deťom pomôcť. Takéto tendencie však súd od začiatku konania nepozoruje dostatočne ani u jedného z rodičov. Obidvaja rodičia obviňujú seba navzájom, tiež súdy a štátne inštitúcie, že nie sú dostatočné nápomocné a aktívne, ich rétorika mnohokrát zachádza za hranice akceptovateľnosti, pritom podľa vyjadrenia jedného z rodičov - otca (v čase späťvzatia svojho návrhu) vyplýva jeho uvedomenie, že ak obidvaja rodičia nezmenia svoj prístup, snaha súdu a ostatných zúčastnených inštitúcií nebude môcť byť dostatočne efektívna.

37. V závere súd opäť upriamuje pozornosť na zistenia a odporúčania znalkyne PhDr. Y. Q., PhD., o potrebe prehodnotenia postojov obidvoch rodičov, pričom pri rozhodovaní/prehodnocovaní súdu v otázkach osobnej starostlivosti rodičov môže vo všeobecnosti zohrať zásadnú rolu výsledok hodnotenia, ktorý rodič, a ako, dosiahne pokrok v poznaní, prijatí a aplikácii princípov zodpovedného rodičovstva.

38. Súd konštatuje, že na základe vyššie uvádzaných skutočností návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia dočasným umiestnením maloletých detí do ústavného zariadenia a zákaz styku matky s maloletými, ako nedôvodný, a v danom štádiu aj ako hrubo ohrozujúci záujem maloletých detí, zamietol.

39. Súd ďalej uvádza, že v prejednávanej veci maloletých detí začal i konanie o uloženie výchovného opatrenia, za účasti pribratého Centra pre deti a rodiny (ďalej CDR) Istebné, pracovisko Dolný Kubín, s cieľom dosiahnuť konsolidáciu i harmonizáciu vzťahov medzi otcom a maloletými synmi, tiež o nápravu vzťahov medzi rodičmi navzájom, príp. sa v maximálnej možnej miere o dosiahnutie týchto cieľov pokúsiť. Pôvodným úmyslom súdu bolo, aby sa funkcia/rola CDR začala napĺňať po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej o uložení výchovného opatrenia, keďže v

štádiu pred rozhodnutím vo veci samej sú v platnosti neodkladné opatrenia, na základe ktorých je upravený styk otca s maloletými deťmi a uložená bola povinnosť obidvom rodičom podrobovať sa psychologickému poradenstvu na pracovisku Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš (ďalej úrad). V súčasnosti vznikla potreba prehodnotenia prostriedkov nápravy, najmä s dôrazom na viaceré upozornenia úradu o jeho neúspechu pri napĺňaní nastolených cieľov psychologického poradenstva, tiež upozornenia o nedostatočnej dôvere zo strany matky voči úradu. Vzhľadom k nedostatočnej efektívnosti tohto procesu súd rozhodol o zrušení neodkladného opatrenia v časti o uložení povinnosti rodičom podrobovať sa psychologickému poradenstvu na pracovisku ÚPSVaR Liptovský Mikuláš. Je zrejmé, že napriek uplynutiu dlhšieho obdobia sa nepodarilo pred týmto subjektom dosiahnuť sledovaný cieľ. Na základe uvedeného súd nariadil novým neodkladným opatrením povinnosť rodičom i maloletým deťom podrobovať sa psychologickému poradenstvu na pôde CDR Istebné, pracovisko Dolný Kubín, ktoré súd pribral do konania s poukazom na odporúčania Ústredia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny pri vymedzovaní a výbere pracovísk kompetentných na odbornú pomoc deťom a rodinám, i s poukazom na skutočnosť, že tento subjekt sa pravidelne zúčastňuje pojednávaniu v danej veci, a teda je o platforme konfliktu v rodine informovaný. Súd len pripomína, že v konaní už boli účastné viaceré zariadenia, ktoré oznámili súdu nedostatočné personálne a odborné kapacity pri napĺňaní hlavných cieľov v prípade rodiny H., prípadne zariadenia, pred ktorými sa nepodarilo dosiahnuť dostatočný a stabilný žiaduci efektívny výsledok. CDR Liptovský Hrádok a CDR Poprad (zastúpený vtedy konajúcou pracovníčkou zariadenia p. Mgr. H.u) v minulosti oznámili súdu, že spolupráca s ich zariadením naráža na isté limity, a ich účasť bola ukončená. Voľba terajšieho zariadenia CDR zodpovedá žiadaným odborným kritériám i potrebe primeranej vedomosti o pomeroch v rodine, a z hľadiska polohy daného pracoviska v Dolnom Kubíne súd uvádza, že toto sa v zásade nachádza na trase otca, s výnimkou zachádzky na sever vo vzdialenosti cca 17 km od Ružomberka, t. j. od dopravného uzla, cez ktorý sa prechádza pri ceste z Nitry do Liptovského Mikuláša, kde nielen žijú maloleté deti, ale nachádza sa i rekreačná nehnuteľnosť otca, ktorú využíva pre vlastnú potrebu.

40. Pokiaľ ide o doteraz platné neodkladné opatrenie o úprave styku otca s maloletými, toto súd ponecháva v platnosti, pretože právo otca na osobný kontakt s maloletými deťmi je nedotknuté, a práve psychologické poradenstvo v CDR Istebné, pracovisko Dolný Kubín, by malo byť nápomocné v procese efektívnejšieho priebehu stretávania sa otca s deťmi na pôde ÚPSVaR Liptovský Mikuláš, v intenciách doterajšieho rozhodnutia Krajského súdu v Žiline.

41. Pokiaľ ide o iniciatívu ÚPSVaR Liptovský Mikuláš, najmä referátu poradensko-psychologických služieb, vyplývajúcu z jeho viacerých podaní, naznačujúcu snahu o zmenu, resp. vylúčenie tohto subjektu z účasti na realizácii neodkladného opatrenia, týkajúceho sa styku otca s maloletými, súd pripomína a zdôrazňuje nasledovné. V roku 2020, keď otec maloletých detí doručil súd svoje späťvzatie návrhu na úpravu styku s maloletými, a dočasne sa k tomuto späťvzatiu pripojil i Úrad komisára pre deti, ktorý ocenil snahu otca pokúsiť sa o nezávislú konštruktívnu komunikáciu s matkou, bol to práve Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, ktorý vyjadril zásadný nesúhlas so späťvzatím návrhu otca, z dôvodu potreby obnovy a budovania vzťahu otca a maloletých detí, a prezentoval nevyhnutnosť pokračovať v konaní. Pokiaľ ide o aktuálnu situáciu, v závislosti na úrovni pokroku v rámci nariadeného poradenstva pred CDR Istebné, pracovisko Dolný Kubín, súd bude voliť ďalšie opatrenia, ktorých potreba v priebehu tohto procesu vyvstane. Naďalej je však potrebná adekvátna súčinnosť ÚPSVaR Liptovský Mikuláš, najmä referátu poradensko-psychologických služieb, a výber ďalších prostriedkov a spolupracujúcich subjektov efektívnej spolupráce s rodinou, a to v rovine psychologickej intervencie i spolupráce so školou, školským psychológom, iným odborníkom a pod. (viď stanovisko Úradu komisára pre deti zo dňa 12. 10. 2022), a nie voliť cestu rezignácie a ústupu rodičovi, ktorý nie je dostatočne prispôsobivý a spolupracujúci.

42. V súvislosti s okolnosťami, ktoré odhalil najmä znalecký posudok znalca z odvetvia psychiatrie, MUDr. L. V., najmä paranoidná porucha osobnosti matky, tvrdošijne presadzujúcej svoje záujmy, neústupčivej, neochotnej zmeniť svoje postoje a presvedčenia, súd v konaní o nariadení neodkladného opatrenia rozhodol o uložení povinnosti matke podrobiť sa psychologickej terapii (viď výrok II. bod 1). Znalec sa na pojednávaní dňa 8. 9. 2022 vyjadril, že zo psychiatrického hľadiska má matka schopnosť pripraviť maloleté deti na stretnutia s otcom z hľadiska časového i materiálneho manažmentu, a uvedené závisí od jej vôle. Podľa názoru znalca, matka nechce, aby deti boli s otcom, pričom táto skutočnosť nie je chorobne podmienená, matka si uvedomuje svoje konanie, svoje konanie ovláda. Paranoidná osobnosť je medicínsky neovplyvniteľná. Môže byť ovplyvniteľná psychologickými postupmi a terapiami, ale daná

osoba musí chcieť, a je to vždy na dlho, minimálne viac rokov. Prihliadajúc na uvedené konštatovanie znalca, doterajší prístup matky pri komunikácii s maloletými, ich nedostatočná, skôr predstieraná motivácia detí matkou, jej nedôvera voči okoliu, neochota zmeniť zaužívané vzorce správania, antagonistický postoj voči otcovi ako rodičovi, a s tým spojený negatívny vplyv na maloletých, súd matke uložil povinnosť podrobiť sa psychologickému terapii, pretože doterajšie psychologické poradenstvo zlyháva, pričom výber psychológa alebo psychologického pracoviska súd ponecháva na voľbe matky, a súčasne jej je uložená povinnosť oznámiť súdu psychológa alebo psychologického pracoviska, v ktorom sa bude matka poradenstvu a terapii podrobovať. Súd zdôrazňuje, že stav, ktorý nastal v procese budovania vzťahu maloletých detí s otcom, má dlhodobu negatívnu bilanciu, a v kontexte so závermi znalca psychiatra, v prevažnej miere tento stav zavinila matka svojim odmietavým postojom, hoci súd pripomína potrebu prestavby postojov i na strane otca, tak ako je vyššie uvedené v tomto rozhodnutí, primárne zdôrazňujúc i obsah odporúčaní znalkyne PhDr. Q..

43. Súd v danom štádiu uvádza, že neodkladné opatrenia majú dočasný charakter a o jednotlivých predmetoch konania sa bude rozhodovať vo veci samej. V záujme uvedeného súd vykoná ďalšie potrebné dokazovanie a následne, po vyhodnotení zadovážených dôkazov, rozhodne v súlade s najlepším záujmom maloletých detí.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak (§ 332 ods. 1 CSP).